

Förköpsinformation

FolksamPlan

Företagsägd kapitalförsäkring

– Vid företagssparande

Försäkringen kan tecknas av juridisk person.

Folksam ömsesidig livförsäkring
Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ)

Senast uppdaterad 2025-03-01.

Folksam

Innehåll

Vad gäller för försäkringsavtalet?	3
Vad gäller för premier?	5
Vad gäller för försäkring i FolksamPlan?	6
Vad gäller för försäkringskydd?	11
Vad gäller för flytträtt?	11
Vad gäller för återköp?	11
Vad gäller vid utbetalning?	12
Vad utbetalas?	13
Vilka avgifter finns?	14
Vilka skatteregler gäller?	14
Kontaktuppgifter	15
Vårt hållbarhetsarbete	15
Behandling av personuppgifter	17
Om vi inte skulle komma överens	17
Om intressekonflikter	19
Begreppsförklaringar	20

Innan du tecknar en försäkring är det viktigt att ta del av den förköpsinformation som försäkringsgivaren är skyldig att lämna enligt lag.

Denna förköpsinformation gäller för Företagsägd kapitalförsäkring i FolksamPlan, vid företagssparande. Försäkringen beskrivs endast översiktligt.

De fullständiga försäkringsvillkoren finns på folksam.se/villkorliv.

Vad gäller för försäkringsavtalet?

Allmänt om försäkringen

Denna förköpsinformation ger en översiktlig beskrivning av Företagsägd kapitalförsäkring i FolksamPlan, vid företagssparande.

Ett företag kan teckna Företagsägd kapitalförsäkring i FolksamPlan som företagssparande.

Det är försäkringstagaren som betalar premien. Premieinbetalning kan göras månadsvis eller med ett engångsbelopp.

Det går att välja om utbetalningen ska vara periodisk eller med ett engångsbelopp.

Kapitalförsäkringen är förenad med ett återbetalningsskydd, som inte kan väljas bort. Återbetalningsskydd innebär att efter den försäkrades dödsfall sker utbetalningar till försäkringstagaren.

Fakta och beräkningar i informationen är aktuella vid publiceringsdatum och kan komma att ändras.

För försäkringsavtalet gäller Folksams försäkringsvillkor, försäkringsavtalslagen och svensk lag i övrigt samt vad som anges i försäkringsbeskedet.

Försäkringsgivare

Försäkringsgivare avseende kapitalförsäkring med traditionell förvaltning är försäkringsföretaget Folksam ömsesidig livförsäkring, organisationsnummer 502006-1585, nedan kallat Folksam Livförsäkring. Att Folksam Livförsäkring är ett ömsesidigt företag innebär att det ägs av försäkringstagarna. Överskott som uppstår i verksamheten avsätts i en konsolideringsfond och kan därifrån fördelas på försäkringarna. Konsolideringsfonden kan även användas för att täcka förluster.

Försäkringsgivare avseende kapitalförsäkring med fondförvaltning är försäkringsföretaget Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ), organisationsnummer 516401-8607, nedan kallat Folksam Fondförsäkring. Överskott som kan uppstå i försäkringsverksamheten får delas ut till företagets aktieägare. Försäkringstagare och andra ersättningsberättigade har inte rätt till del av sådant överskott.

Med Folksam menas i denna förköpsinformation båda företagen, om inte annat anges eller framgår av sammanhanget. Folksams adress är Bohusgatan 14, 106 60 Stockholm. Företagens styrelser har säte i Stockholm och samtliga ovan angivna företag har medlemsstat i Sverige.

Försäkringstagare och försäkrad

Försäkringstagaren är den som äger försäkringen. Den försäkrade är den person som har sitt liv försäkrat.

Försäkringstagarens rätt att säga upp försäkringen

Försäkringstagaren har rätt att när som helst säga upp försäkringen i sin helhet. Uppsägning får, i fråga om efterlevandeskydd, verkan dagen efter den dag då den kom fram till Folksam.

Oriktiga uppgifter

Försäkringsavtalet grundar sig på de uppgifter som försäkringstagaren och/eller den försäkrade skriftligen eller på annat sätt enligt avtal lämnat till Folksam. Om lämnade uppgifter är oriktiga eller ofullständiga, gäller vad som för sådant fall stadgas i försäkringsavtalslagen och i försäkringsvillkoren.

Om oriktiga uppgifter enligt försäkringsavtalslagen lämnats och riktiga uppgifter hade lett till förbehåll avseende försäkringens giltighet gäller försäkringen med sådant förbehåll. Om riktiga uppgifter hade lett till förhöjd premie nedsätts försäkringsbeloppet i motsvarande mån. Om riktig uppgift hade lett till att försäkringen inte beviljats, kan avtalet vara ogiltigt och/eller Folksam vara fritt från ansvar för inträffat försäkringsfall.

Om försäkringsavtalet är ogiltigt eller Folksam är fritt från ansvar enligt försäkringsavtalslagen, är Folksams betalningsskyldighet inskränkt till ett belopp motsvarande högst återköpsvärdet för försäkringen.

Riskprovning

För att få omfattas av återbetalningsskyddet i kapitalförsäkringen krävs ingen provning av den försäkrades hälsa.

När försäkringen börjar gälla

Folksams försäkringsansvar inträder dagen efter försäkringstagarens ansökt om försäkring under förutsättning att det inte av ansökningshandlingarna, eller på annat sätt, framgår att försäkringen ska träda i kraft senare

Om Folksam inte kan bevilja försäkring återbetalas erlagd premie med avdrag för eventuella kostnader.

Om försäkring tecknas med engångsinbetalning, börjar den gälla tidigast den dag inbetalningen inkommit till Folksam.

Folksam skickar ett försäkringsbesked till försäkringstagaren som bekräftelse på att försäkring har beviljats.

Försäkringsavtalet gäller till dess att utbetalningarna från försäkringen upphör.

Ångerrätt

Försäkringstagaren har rätt att ångra avtalet genom att skriftligen meddela detta till Folksam inom 30 dagar från det att denne får kännedom om att försäkringsavtalet kommit till stånd. Återbetalning sker då av det lägsta av, å ena sidan, gjord inbetalning på försäkringen eller, å andra sidan, aktuellt värde på försäkringsavtalet. Avdrag görs för eventuella kostnader för försäkringsskydd och avkastningsskatt, kostnader för den tid försäkringen varit gällande samt kostnader hänförliga till avtalets ingående.

Försäkringstagarens rätt att ändra försäkringen

Om försäkringsbehovet ändras kan försäkringen anpassas inom ramen för gällande lagar och försäkringstekniska riktlinjer. Försäkringstagaren kan ändra utbetalningsåldern eller längden på utbetalningstiden enligt de bestämmelser som framgår av försäkringsvillkoren.

Folksams rätt att ändra försäkringsvillkoren och försäkringen

Folksam har rätt att under försäkringstiden ändra försäkringsvillkoren och försäkringsavtalet i övrigt om det är nödvändigt på grund av ändrad lagstiftning, myndigheters föreskrifter eller ändrad rättstillämpning.

Detsamma gäller om en sådan rätt särskilt avtalats eller om förutsättningarna för avtalet förändrats på så sätt att en ändring i försäkringsvillkoren behövs av försäkringstekniska skäl, på grund av försäkringens art eller om ändring i försäkringsvillkoren är nödvändig på grund av någon annan särskild omständighet.

En ändring av försäkringsvillkoren träder i kraft en månad efter det att Folksam avsänt meddelande om ändringen eller vid den tidpunkt som följer av lag eller myndighets föreskrift. Normalt sker sådan ändring vid slutet av en premieperiod. En ändring som kan anses vara obetydlig eller till fördel för försäkringstagarna får genomföras utan särskild information. Folksam kan ändra nivån och sättet att ta ut avgifter under försäkringstiden, normalt sker det vid slutet av en premieperiod.

För försäkring med traditionell förvaltning finns vidare en rätt till ändring bland annat om den behövs för att uppfylla kravet på god standard på kontroll över försäkringsrisker, placeringsrisker och verksamhetsrisker samt i den utsträckning det krävs för att upprätthålla en skälig prissättning och skälig fördelning av risker samt överskott inom försäkringstagarkollektivet.

Överlåtelse

Försäkringen får överlåtas till annan fysisk eller juridisk person under förutsättning att hinder inte föreligger mot överlåtelsen enligt lag. Vid överlåtelse av försäkring från juridisk person till fysisk person kan inte fortsatt premiebetalning ske på försäkringen.

Belåning och pantsättning

Försäkringen får belånas och användas som pant. Belåning kan dock inte ske hos Folksam.

Panthavaren har rätt att ta försäkringen i anspråk enligt vad som följer av lag och pantavtal. Den som påfordrar utbetalning i egenskap av panthavare ska kunna styrka sin rätt till panten.

Utmätning

Försäkringen kan normalt utmätas.

Inskränkningar i försäkringens giltighet

Försäkringstagaren och försäkrad är skyldig att på Folksams begäran lämna upplysningar som kan ha betydelse för om försäkringen ska meddelas, utvidgas eller förnyas. Försäkringstagare och försäkrad ska ge riktiga och fullständiga svar på Folksams frågor. Om någon uppgift som lämnats är oriktig eller ofullständig gäller vad som anges ovan under *Oriktiga uppgifter*.

Vad gäller för premier?

Försäkringar kan tecknas med olika premiebetalningssätt:

- engångspremie
- löpande engångspremie

Engångspremie

En engångspremie innebär att premien betalas vid ett enda tillfälle.

För traditionell försäkring bestäms ett garanterat försäkringsbelopp utifrån den inbetalda premien. Folksam Livförsäkrings antaganden vid premiebetalningstillfället bestämmer hur stort garanterat försäkringsbelopp en premie ger.

För fondförsäkring köper Folksam Fondförsäkrings fondandelar för den inbetalda premien. Det slutliga försäkringsbeloppet beror bland annat på fondandelarnas värdeutveckling.

Löpande engångspremie

För traditionell försäkring innebär löpande engångspremie att för varje inbetald premie bestäms ett delförsäkringsbelopp. Summan av dessa delförsäkringsbelopp blir det slutliga garanterade försäkringsbeloppet. Folksam Livförsäkrings antaganden, vid varje premieinbetalningstillfälle, bestämmer hur stort garanterat försäkringsbelopp en premie ger.

Antagandena om dödlighet, ränta, avkastningsskatt och kostnader kan förändras. För de framtida premierna kan det därför inte, i förväg, lämnas någon utfästelse om det garanterade försäkringsbeloppets storlek.

För fondförsäkring innebär en löpande engångspremie att Folksam Fondförsäkring köper fondandelar för varje inbetald premie. Det slutliga försäkringsbeloppet beror bland annat på fondandelarnas värdeutveckling.

Premieinbetalning

Premieinbetalning kan ske från och med den månad den försäkrade har fyllt 16 år och till och med den månad den försäkrade fyller 85 år, dock endast fram till att utbetalning av försäkringen påbörjats.

Folksam har rätt att bestämma gränser för högsta och lägsta tillåtna premie.

Lägsta tillåtna premie framgår av *Prislista*.

För försäkring med fondförvaltning finns ingen gräns för högsta tillåtna premie.

För försäkring med traditionell förvaltning finns gränser för högsta tillåtna premie enligt nedan:

	Tecknad som långsiktigt företagssparande
Max inbetald sparpremie, totalt per försäkrad - sammanräknas med övrig motsvarande traditionell kapitalförsäkring	30 miljoner kr
Max inbetald sparpremie totalt per försäkrad och år - sammanräknas med övrig motsvarande traditionell kapitalförsäkring *Med År 1 avses inom 1 år från försäkringens tecknande	År 1: 30 miljoner kr* År 2 och framåt: 2 miljoner kr

Försäkringstagaren kan avbryta premieinbetalningen när som helst för försäkring med löpande engångspremie. Avbruten premieinbetalning innebär att dittills inbetalda premier ligger till grund för återbetalningsskyddet.

Försäkringstagaren kan när som helst ändra premien, betala in extra premie och göra uppehåll med premieinbetalningen. Inbetalning kan ske via faktura eller via autogiro. Antagandena om dödlighet, ränta, avkastningsskatt och kostnader kan förändras. För traditionell försäkring innebär detta att för framtida premier kan Folksam Livförsäkring, i förväg, inte lämna någon utfästelse om försäkringsbeloppets storlek.

Första inbetalning av löpande premie

Första premien ska betalas inom 14 dagar från den dag Folksam avsänt avi om premien. Betalas inte premien inom denna tid, sägs försäkringen upp och träder ur kraft 14 dagar efter den dag då uppsägningen avsändes, om inte premien betalas inom denna frist.

Ofullständig eller utebliven premieinbetalning vid fortsatt löpande premie

Om inbetalning av premie till samtliga försäkringar inte görs senast på förfallodagen har Folksam rätt att säga upp försäkringarna. Uppsägningen får verkan 14 dagar efter den dag då den avsänts, om inte premieinbetalning görs inom denna tid.

Återupplivning

Försäkring som blivit uppsagd och upphört att gälla på grund av utebliven fortsatt inbetalning, kan återupptas att gälla med samma omfattning som före uppsägningen. Rätten att återuppta försäkringen gäller under 90 dagar, räknat från den dag uppsägningen fick verkan. För att försäkringen ska återupptas måste samtliga obetalda premier betalas. Dagen efter det att premien betalats gäller försäkringen på nytt från den tidpunkt då uppsägningen fick verkan. Rätt att återuppliva försäkringen finns inte om uppsägning har skett på grund av att första premieinbetalningen inte är gjord.

Vad gäller för försäkring i FolksamPlan?

Företagsägd kapitalförsäkring

Försäkringen är premiebestämd. Det innebär att premien till försäkringen är bestämd till ett fast belopp i kronor.

Försäkringens totala värde

För fondförsäkring: värdet beräknas utifrån senast kända kurs.

För traditionell försäkring: det senast kända värdet är värdet vid senaste månadsskiftet, kompletterat med inbetalningar och utbetalningar som registrerats efter månadsskiftet.

Folksam ansvarar inte för felaktigheter på grund av tekniska fel.

Företagsägd kapitalförsäkring med traditionell förvaltning

Vid traditionell förvaltning är det Folksam Livförsäkring som bestämmer hur premierna ska placeras. Placeringen sker med fördelning i olika tillgångsslag.

Målet för förvaltningen i Folksam Livförsäkring är att uppnå högsta möjliga reala avkastning under gällande risk- och placeringsrestriktioner. Det finns även en målsättning att över tid förbättra tillgångsportföljens kvalitet ur ett hållbarhetsperspektiv. För förvaltningen gäller bland annat placeringsreglerna i försäkringsrörelselagen, Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd samt Folksam Livförsäkrings egna vid var tid gällande regler för miljö- och etikhänsyn samt placeringsriktlinjer.

För att uppnå god riskspridning fördelas innehaven på ett flertal tillgångsslag och marknader. Portföljens totala risknivå följs löpande upp. Risknivån, även vid mycket negativ utveckling av finans- och försäkringsmarknaderna, får inte vara högre än att de lagstadgade kraven kan uppfyllas med hög grad av sannolikhet. Folksam Livförsäkring ser löpande över livslängdsantagandena. För gällande livslängdsantagande se folksam.se/livslangd.

Folksams Livförsäkrings styrelse fastställer varje år placeringsriktlinjer. I dessa anges hur tillgångarna ska fördelas mellan de olika tillgångsslagen.

I Övrig livförsäkringsverksamhet ingår företagsägd kapitalförsäkring vid företagssparande.

Placeringsriktlinjer per den 31 december 2024

Riktmärken för tillgångsslagen	Övrig Livförsäkringsverksamhet	
	Nedre gräns	Övre gräns
Aktier	15 %	35 %
Räntebärande placeringar	20 %	79 %
Fastigheter	5 %	15 %
Alternativa placeringar	1 %	20 %
Strategiska placeringar	0 %	10 %

Portföljsammansättning per den 31 december 2024

	Övrig Livförsäkringsverksamhet
Svenska aktier	20 %
Utländska aktier	18 %
Räntebärande placeringar	44 %
Fastigheter	9 %
Alternativa placeringar	9 %

Den 31 december 2024 uppgick placeringstillgångarnas marknadsvärde till 122,9 miljarder kronor för Övrig Livförsäkringsverksamhet.

För mer information om Folksam Livförsäkrings placeringar, se företagets årsredovisning och folksam.se/information-liv.

Garanterat försäkringsbelopp

För varje inbetald premie bestäms ett delförsäkringsbelopp beräknat med de antaganden om garanterad ränta (garantiränta), dödlighet, driftskostnader, andra belastningar och avkastningsskatt som gäller vid varje premieinbetalningstillfälle. För närvarande används 80 procent av inbetald premie som underlag för beräkning av delförsäkringsbeloppet. Summan av dessa delförsäkringsbelopp blir det slutliga garanterade försäkringsbeloppet. För information om den garanterade räntan se *Folksam Liv i siffror*, som finns på folksam.se/information-liv.

Försäkringskapital

Försäkringskapitalet är försäkringens aktuella värde vid var tidpunkt med hänsyn till

- premieinbetalningar
- utbetalningar
- återbäringsränta
- riskpremie (kostnad för återbetalningsskydd vid dödsfall)
- avdrag för driftkostnader samt eventuell återköpsavgift
- avdrag för avkastningsskatt
- att försäkringen ändras, eller upphör, vid den försäkrades dödsfall.

Överskottshantering

Om tillgångsportföljen utvecklas väl uppstår ett överskott, som placeras i en så kallad konsolideringsfond. Då Folksam Livförsäkring är ett ömsesidigt försäkringsföretag ska allt överskott i slutändan gå tillbaka till försäkringstagarna. Det är Folksam Livförsäkrings styrelse som avgör hur överskottet ska fördelas.

En preliminär fördelning av överskottet görs löpande med hjälp av bland annat en återbäringsränta. Återbäringsräntan kan ändras och utjämnas över tiden, i syfte att långsiktigt upprätthålla målet för den kollektiva konsolideringsgraden, se nedan.

Överskott är inte garanterat, vilket innebär att det kan reduceras för att täcka uppkomna förluster. Överskottet kan dessutom reduceras om Folksam Livförsäkrings solvenssituation är sådan att åtagandena gentemot kvarvarande försäkringstagare riskeras (solvensjustering).

Fördelning och tilldelning av överskott ska följa kontributionsprincipen. Detta innebär att fördelning av överskott i möjligaste mån ska baseras på den enskilda försäkringens bidrag till överskottet. Om försäkringsavtalet avslutas i förtid genom återköp ska Folksam Livförsäkring säkerställa att återköpet varken missgynnar den lämnande försäkringstagaren/ersättningsberättigade eller det kvarvarande försäkringstagarkollektivet. Om återköp sker inom 15 år från teckningstidpunkten kan det därför medföra att justeringar kan bli aktuella av det återköpsbara värdet. För inbetalda premier gäller motsvarande om återköp sker inom 15 år från tidpunkten för inbetalning.

Det återköpsbara värdet kan även, oavsett tidpunkt, komma att reduceras vid återköp om Folksam Livförsäkrings konsolideringsgrad vid tidpunkten för återköpet är lägre än vid var tid gällande procentsats som beslutats av Folksam (marknadsvärdesjustering). Solvensjustering enligt ovan kan också ske.

Överskott under utbetalningstid

Försäkringen tilldelas överskott i form av återbäring, som utbetalas som ett tilläggsbelopp. Tilläggsbeloppet räknas fram vid utbetalningstillfället och omprövas sedan löpande, dock minst en gång per år, under den tid som försäkringen betalas ut. Beloppet kan både öka och minska. Så här räknas det fram:

Exempel – Tilläggsbelopp

Det totala utbetalningsbeloppet jämförs med det garanterade försäkringsbeloppet.

Om det totala utbetalningsbeloppet är större än det garanterade försäkringsbeloppet, betalas ett tilläggsbelopp ut.

Fördelat på förväntat antal utbetalningar.

Beräkning av tilläggsbelopp

Om överskott uppstår under försäkringstiden, kan detta berättiga till utbetalning av tilläggsbelopp utöver garanterat försäkringsbelopp. Eventuellt tilläggsbelopp beräknas när utbetalning från försäkringen ska påbörjas.

Kollektiv konsolideringsgrad

Folksam Livförsäkrings kollektiva konsolidering räknas fram som tillgångar enligt marknadsvärde i förhållande till de totala åtagandena till Folksams Livförsäkrings kunder. I princip ska 100 procent konsolideringsgrad innebära en exakt täckning.

Den kollektiva konsolideringen ska ligga mellan 100 och 120 procent. Målnivån för den kollektiva konsolideringen är 112 procent. Målet för konsolideringsgraden fastställs av Folksam Livförsäkrings styrelse. Återbäringsräntan fastställs så att konsolideringsgraden ska ligga mellan 100 och 120 procent. Återbäringsräntan omprövas en gång i månaden och dess nivå beslutas av Folksam Livförsäkrings verkställande direktör. Återbäringsräntan kan variera för olika delbestånd.

Om den kollektiva konsolideringen överstiger den övre gränsen (120 procent) i mer än tolv månader ska en plan tas fram med syfte att återställa konsolideringen till en nivå inom intervallet inom tolv månader. Om den kollektiva konsolideringen understiger den nedre gränsen (100 procent) i mer än sex månader ska en engångsreallokering (engångsåtertag av återbäring) ske inom arton månader. En engångsreallokering ska syfta till att den kollektiva konsolideringen når nivån 104 procent.

Folksam Livförsäkrings konsolideringsgrad och ekonomiska ställning i övrigt framgår av Folksam Livförsäkrings årsredovisning, som finns på folksam.se/information-liv.

Företagsägd kapitalförsäkring med fondförvaltning

Ett sparande i fonder ger ingen garanterad avkastning. Det är i huvudsak fondandelarnas utveckling som avgör försäkringskapitalets storlek. Historisk avkastning är ingen garanti för framtida avkastning. De premier som placeras i försäkringen kan både öka och minska i värde och det är inte säkert att ni får tillbaka hela det insatta kapitalet.

Aktuell information om bland annat fondkurser och avkastning finns tillgänglig på folksam.se/information-liv.

Placering av premie

En premie som inkommit till Folksam Fondförsäkring placeras, sedan avdrag gjorts för eventuella avgifter, i de fonder som försäkringstagaren/den fondbytesberättigade har valt och som vid var tid anvisas av Folksam Fondförsäkring. Om försäkringstagaren/den fondbytesberättigade inte gjort något eget val placeras premien i den eller de fonder/fondportföljer försäkringstagaren anvisat som startfond för fondförsäkring inom försäkringsplanen. Om försäkringstagaren inte gjort någon sådan anvisning placeras premien i den eller de fonder/fondportföljer Folksam Fondförsäkring anvisat som förval. För företagsägd kapitalförsäkring – vid företagssparande tillämpar Folksam för närvarande fondportföljen Folksam Sparande 100 som förval Folksam Sparande 100 innehåller 100 % aktiefonder. Risknivån rebalanseras årligen med utgångspunkt i den försäkrades födelsedag. Rebalansering innebär att den i förväg bestämda fördelningen mellan fonderna återställs. *Regler för Folksams fondportföljer* hittar du på folksam.se. Fördelningen mellan fonder gäller för framtida premier intill dess att anmälan inkommer om att fördelningen ska ändras. Högst 10 fonder kan väljas för framtida premier men upp till 20 fonder kan innehas i försäkringen.

Fondandelar köps så snart det är möjligt efter det att en premie har inkommit till Folksam Fondförsäkring och placerats på försäkringen. Vid nyteckning gäller åtagandet tidigast räknat från det att Folksam Fondförsäkrings ansvarighet inträtt. Se även avsnittet *När försäkringen börjar gälla* under *Vad gäller för försäkringsavtalet?*.

Fonder

För varje inbetald premie registreras – efter avdrag för eventuella avgifter – andelar i fonder. Antalet andelar bestäms av fondens pris per andel.

Fördelningsregler vid fondbyte

- Fördelningen mellan fonderna ska anges i hela procent.
- Minst 1 procent av premien, efter avgifter, måste placeras i varje fond.

Belopp som utbetalas från försäkringen motsvarar det så kallade inlösenvärdet och bestäms av fondens pris per andel efter avdrag för eventuell inlösenavgift.

Antalet fondandelar förändras under försäkringstiden. Antalet andelar kan öka bland annat genom premieinbetalning och utdelning i fonderna. Antalet andelar minskar bland annat genom avdrag för avgifter, avkastningsskatt samt utbetalning från försäkringen.

Omräkning av kurser noterade i utländska valutor

Kurser som är noterade i utländska valutor räknas om av Folksam Fondförsäkring med hjälp av faktiskt erhållen eller officiell växlingskurs. Folksam Fondförsäkring har rätt att tillgodogöra sig ersättning för sina kostnader vid växling och överföring av valuta.

Fondbyte och fondfördelning

Det är möjligt att när som helst ändra fördelningen av försäkringskapitalet mellan fonderna samt byta fonder inom det fondutbud som Folksam Fondförsäkring erbjuder och som presenteras på folksam.se. Folksam Fondförsäkring har rätt att ta ut en avgift ur försäkringen för ändrad fondfördelning eller fondbyte. Aktuell avgift framgår av särskild *Prislista*.

Ansvar vid fondhandel med mera

Köp och inlösen av fondandelar, till följd av in- och utbetalningar, samt fondbyten, genomförs så snart det är möjligt från det att Folksam Fondförsäkring erhållit erforderligt underlag för transaktionen. Hur lång tid en transaktion tar är bland annat beroende av bryttidpunkterna i berörda fonder och det antal affärs- och likviddagar som fonden tillämpar. Köp och inlösen kan också försenas på grund av pågående handel med fondandelar, avgifts- och skatteuttag, fördröjd eller utebliven kurssättning, stängda marknadsplatser eller störningar i de tekniska och administrativa system varav transaktionen är beroende. Folksam Fondförsäkring ansvarar i sådana fall inte för eventuell värdeförändring till följd av kursuppgång eller kursnedgång under tiden fram till det att transaktion kan genomföras.

Folksam Fondförsäkring ansvarar inte för ekonomisk förlust eller utebliven vinst som kan drabba försäkringstagaren eller annan i samband med placering i fonder, om Folksam Fondförsäkring har förfarit med normal aktsamhet. Folksam Fondförsäkring ansvarar inte heller för ekonomisk förlust, som kan drabba försäkringstagaren eller annan, när handel i berörd fond inte kan genomföras på grund av föreskrifter i fondförvaltarens fondbestämmelser.

Det åligger den fondbytesberättigade att vid placering av premie eller vid omplacering, inom 30 dagar från tidpunkten för fondplaceringsanvisningen kontrollera, till exempel via Folksam kundservice eller på annat sätt, att placeringen är genomförd i enlighet med lämnad anvisning. Eventuella fel eller brister ska omgående påtalas för Folksam Fondförsäkring. Om sådan kontroll inte gjorts eller om eventuella fel eller brister inte påtalats enligt ovan går rätten att begära ersättning eller begära andra åtgärder från Folksam Fondförsäkring förlorad.

Förändringar i valbara fonder

Folksam Fondförsäkring har rätt att förändra fondutbudet genom att ta bort eller lägga till fonder. Befintliga innehav i fonder som tas bort placeras i jämförbar tillgänglig fond. Saknas jämförbar fond har Folksam Fondförsäkring rätt att placera kapitalet i valfri fond med försiktig placeringsinriktning.

Försäkringskapital

I en försäkring med fondförvaltning ingår inte något löfte om ränta eller avkastning. Försäkringens värdeutveckling och därmed utbetalningar från försäkringen beror på kursutvecklingen i de fonder som har valts samt på avkastningsskatt och avgifter. Folksam Fondförsäkring ansvarar inte för fondandelarnas värdeutveckling.

Utbetalningsbeloppet räknas ut inför varje enskild utbetalning. Beroende på värdet på fondandelarna kommer olika belopp att betalas ut vid varje utbetalningstillfälle. Folksam Fondförsäkring ser löpande över livslängdsantagandena. För gällande livslängdsantagande se folksam.se/livslangd.

Försäkringskapitalet är försäkringens aktuella värde vid var tidpunkt med hänsyn till

- premieinbetalningar
- avdrag för avkastningsskatt
- värdeutvecklingen i fondandelarna
- utdelning i fonderna
- avdrag för försäkringsavgifter samt eventuell återköpsavgift
- utbetalningar

- att försäkringen ändras, eller upphör, vid den försäkrades dödsfall
- riskpremie (kostnad för återbetalningsskydd vid dödsfall)

Vad gäller för försäkringsskydd?

Återbetalningsskydd

Traditionell försäkring tecknas med ett återbetalningsskydd som innebär att om den försäkrade avlider höjs försäkringskapitalet och det garanterade försäkringsbeloppet vid dödsfallstidpunkten med 1 procent.

Fondförsäkring tecknas med ett återbetalningsskydd, som innebär att om den försäkrade avlider höjs försäkringskapitalet vid dödsfallstidpunkten med 1 procent.

Återbetalningsskyddet kan inte väljas bort.

Försäkring med återbetalningsskydd kan gälla längst till och med att den försäkrade fyller 90 år.

Riskpremier

För återbetalningsskyddet tas en riskpremie ut från försäkringskapitalet. Kostnaden baseras på den del av återbetalningsskyddet som överstiger försäkringskapitalet. Riskpremien är individuell och beräknas med hänsyn till riskens storlek och sannolikhet för dödsfall vilket i sin tur beror på den försäkrades ålder och kön. Antaganden om dödlighet kan ändras.

Aktuella riskpremier framgår av bifogad särskild *Prislista*.

Folksam tar ut kostnaden månadsvis genom uttag från försäkringskapitalet.

Vad gäller för flytträtt?

Normalt är det inte aktuellt med att flytta försäkringen då den kan återköpas, helt eller delvis, det vill säga lösas in i förtid.

Vad gäller för återköp?

Försäkringen kan, från och med det andra försäkringsåret, återköpas helt eller delvis.

Vid helt återköp upphör försäkringen och därmed också återbetalningsskyddet.

Folksam har vid återköp rätt att ta ut en avgift. För fondförsäkring består återköpsavgiften av en administrativ avgift. Om fondförsäkringens värde uppgår till högst ett prisbasbelopp tas ingen återköpsavgift ut.

För traditionell försäkring består återköpsavgiften av en administrativ avgift samt i vissa fall av en avgift som ska täcka kvarvarande anskaffningskostnader. Kvarstående anskaffningskostnader kan avse lön till Folksams försäkringsrådgivare eller ersättning till förmedlare för rådgivning, och är kostnader som vid tidpunkten för återköpet ännu inte hunnits täckas genom försäkringsavgift.

Folksam har rätt att ändra avgiften och sättet att ta ut den. Avgifterna för återköp framgår av bifogad särskild *Prislista*.

Återköp av traditionell försäkring

Vid återköp av traditionell försäkring i Folksam Livförsäkring utbetalas ett värde motsvarande försäkringskapitalet, efter avdrag för eventuella justeringar, upplupna försäkringsavgifter och skatter samt återköpsavgift. Det återköpsbara försäkringskapitalet kan därför vara ett annat än det redovisade försäkringskapitalet. Läs mer om justeringar i avsnittet *Företagsägd kapitalförsäkring med traditionell förvaltning*, under *Vad gäller för försäkring i FolksamPlan?*

Särskilt gällande för delåterköp av traditionell försäkring:

- Ett delåterköp per kalendermånad kan göras.
- Det återstående försäkringskapitalet måste vara minst 30 procent av prisbasbeloppet efter återköpsavgifter och skatteuttag.
- Vid delåterköp utbetalas det begärda beloppet. Avdrag för kvarstående avkastningsskatt och återköpsavgift sker från kvarvarande försäkringskapital.
- Värdet på återbetalningsskyddet minskar procentuellt lika mycket som försäkringens värde minskar.

Återköp av fondförsäkring

Vid återköp av fondförsäkring i Folksam Fondförsäkring utbetalas ett värde motsvarande fondandelarnas värde vid försäljningen, efter avdrag för eventuella upplupna avgifter och skatter samt återköpsavgift. Det återköpsbara värdet kan därför vara ett annat än det redovisade fondvärdet.

Särskilt gällande för delåterköp av fondförsäkring:

- Ett delåterköp per kalendermånad kan göras.
- Högst 90 procent av försäkringens värde kan återköpas, men det ska finnas minst 30 procent av ett prisbasbelopp kvar efter återköpet före avdrag för avkastningsskatten.
- Vid delåterköp utbetalas det begärda beloppet. Avdrag för kvarstående avkastningsskatt och återköpsavgift sker från kvarvarande försäkringskapital.
- Värdet på återbetalningsskyddet minskar procentuellt lika mycket som fondvärdet minskar.

Vad gäller vid utbetalning?

Utbetalningstiden kan ske som engångsutbetalning eller vara periodisk, under en tid av som kortast 5 och längst 20 år.

Periodisk utbetalning sker normalt månadsvis.

Förändring av utbetalningstid

Innan försäkringen börjat betalas ut kan utbetalningstiden förändras. Utbetalning kan göras som ett engångsbelopp eller temporärt mellan 5 och 20 år.

För traditionell försäkring gäller även följande vid ändring från temporär utbetalningstid till engångsutbetalning. Om utbetalningstidpunkten infaller kortare tid än två år från ändringstillfället betalar Folksam Livförsäkring ut försäkringskapitalet, efter avdrag för eventuella justeringar, upplupna försäkringsavgifter och skatter samt återköpsavgift. Det återköpsbara försäkringskapitalet kan därför vara ett annat än det redovisade försäkringskapitalet. Läs mer om justeringar i avsnittet *Företagsägd kapitalförsäkring med traditionell förvaltning*, under *Vad gäller för försäkring i FolksamPlan?*

Förändring av utbetalningsålder

Innan försäkringen har börjat att betalas ut, finns rätt att ändra utbetalningsålder.

För traditionell försäkring som ska engångsutbetalas gäller dessutom följande om utbetalningstidpunkten tidigareläggs så att den infaller kortare tid än två år från ändringstillfället. Folksam Livförsäkring betalar ut försäkringskapitalet, efter avdrag för eventuella justeringar, upplupna försäkringsavgifter och skatter samt återköpsavgift. Det återköpsbara försäkringskapitalet kan därför vara ett annat än det redovisade försäkringskapitalet. Läs mer om justeringar i avsnittet *Företagsägd kapitalförsäkring med traditionell förvaltning*, under *Vad gäller för försäkring i FolksamPlan?*

Förändring vid lågt värde på försäkringen

Om det totala utbetalningsbeloppet för perioden är lägre än 2 procent av prisbasbeloppet, har Folksam rätt att korta ner utbetalningstiden eller betala ut beloppet kvartalsvis, halvårsvis eller årsvis i efterskott, varvid utbetalningsbeloppet också ändras.

Om försäkringskapitalet vid utbetalningstillfället är lägre än 30 procent av prisbasbeloppet, har Folksam rätt att säga upp försäkringen och betala ut ett engångsbelopp.

Vad utbetalas?

Företagsägd kapitalförsäkring med traditionell förvaltning

Vid avtalad slutålder, livsfall

Utbetalningsbeloppet består av ett garanterat försäkringsbelopp och ett eventuellt tilläggsbelopp, på grund av överskott.

Under utbetalningstiden räknar Folksam Livförsäkring om tilläggsbeloppet löpande, dock minst en gång per år.

Vid den försäkrades dödsfall

Vid den försäkrades död fastställs varje andel av försäkringskapitalet som hör till försäkringen. Utbetalningsbeloppet består av ett garanterat försäkringsbelopp och ett eventuellt tilläggsbelopp, på grund av överskott.

Om den försäkrade avlider *före* påbörjad utbetalning höjs försäkringskapitalet och det garanterade försäkringsbeloppet vid dödsfallstidpunkten med 1 procent. Utbetalning sker till försäkringstagaren enligt avtal – periodiskt eller som ett engångsbelopp.

Om den försäkrade avlider *under* utbetalningstiden, höjs försäkringskapitalet och det garanterade försäkringsbeloppet vid dödsfallstidpunkten med 1 procent. Utbetalningarna sker till försäkringstagaren under resterande avtalad utbetalningstid. Med resterande utbetalningstid avses den avtalade utbetalningstiden, minskad med tid för redan gjord utbetalning från försäkringen.

Folksam Livförsäkring räknar om tilläggsbeloppet per den första i månaden efter dödsfallet. Fortsatt omräkning görs därefter löpande, dock minst en gång per år.

Om Folksam Livförsäkring återkräver belopp som utbetalats för tid efter den försäkrades dödsfallsmånad ska som huvudregel återkravet ha reglerats innan eventuellt återbetalningsskydd kan börja betalas ut. I normalfallet ska inte någon lägsta beloppsgräns gälla för storleken på återkravet.

Företagsägd kapitalförsäkring med fondförvaltning

Vid avtalad slutålder, livsfall

Utbetalningsbeloppet bestäms vid varje utbetalningstillfälle utifrån aktuellt värde och med beaktande av återstående utbetalningstid. Dessutom tas hänsyn till antagande om avgifts- och skatteuttag.

Folksam Fondförsäkring löser även in fondandelar för avkastningsskatt som härrör till utbetalningsbeloppet.

Vid den försäkrades dödsfall

Vid den försäkrades död fastställs varje andel av försäkringskapitalet som hör till försäkringen. Utbetalningsbeloppet bestäms vid varje utbetalningstillfälle utifrån aktuellt värde av denna andel och med beaktande av återstående utbetalningstid.

Om den försäkrade avlider före påbörjad utbetalning höjs försäkringskapitalet vid dödsfallstidpunkten med 1 procent. Utbetalning sker till försäkringstagaren enligt avtal – periodiskt eller som ett engångsbelopp.

Om den försäkrade avlider under utbetalningstiden höjs försäkringskapitalet vid dödsfallstidpunkten med 1 procent. Utbetalningarna sker till försäkringstagaren under resterande utbetalningstid. Med resterande utbetalningstid avses den avtalade utbetalningstiden, minskad med tid för redan gjord utbetalning från försäkringen.

Om Folksam Fondförsäkring återkräver belopp som utbetalats för tid efter den försäkrades dödsfallsmånad ska som huvudregel återkravet ha reglerats innan eventuellt återbetalningsskydd kan börja betalas ut. I normalfallet ska inte någon lägsta beloppsgräns gälla för storleken på återkravet.

Vilka avgifter finns?

I försäkringsverksamheten uppkommer kostnader för bland annat administration, försäljning och kapitalförvaltning. För att täcka kostnaderna tas avgifter ut från försäkringarna. Enligt försäkringsvillkoren kan Folksam ta ut premieavgift, fast förvaltningsavgift, rörlig förvaltningsavgift, utbetalningsavgift, flyttavgift, återköpsavgift samt avgift för avkastningsskatt. Vid fondförsäkring tas utöver Folksam Fondförsäkrings avgifter också ut avgift av respektive fondförvaltare. Vid traditionell försäkring belastas avkastningen med kostnad för kapitalförvaltning. Kapitalförvaltningens kostnader tas ut av förvaltad kapital innan återbäringsräntan fastställs och kostnad för kapitalförvaltning för Folksam Livförsäkring är 0,05 procent.

Folksam har rätt att ändra avgifterna under försäkringstiden. En sådan ändring träder normalt i kraft vid nästa premiebetalningsperiod.

För närmare information om vilka avgifter som för närvarande tas ut samt storleken på dessa, se bifogad särskild *Prislista*.

Rådgivning

Folksam kan tillhandahålla rådgivning om de försäkringsprodukter som Folksam distribuerar. Folksams rådgivning är begränsad till försäkringar som Folksam är försäkringsgivare för. Folksam lämnar således inte rådgivning som grundar sig på en opartisk och personlig analys.

Ersättning till anställda

Folksams anställda ersätts genom en fast månadslön och tar inte emot ersättning som baseras på försäljningen.

Ersättning från fondbolag

Folksam kan ta emot ersättning från fondbolagen för de fonder du placerar i. Ersättningen beräknas som en procentsats på fondförvaltningsavgiften och varierar mellan 0 och 100 procent av avgiften beroende på vilka fonder som valts för försäkringen. Exempel på ersättningens storlek: Om fondförvaltningsavgiften är 1 procent och ersättningen till Folksam är 50 procent innebär det att fondbolaget betalar en ersättning till Folksam som motsvarar 0,4 procent av fondvärdet i försäkringen. Den ersättning som Folksam får från fondbolagen innebär inte någon ytterligare kostnad.

Vilka skatteregler gäller?

För en kapitalförsäkring gäller följande skatteregler:

Avkastningsskatt

Folksam betalar, enligt lag, en årlig avkastningsskatt som dras från försäkringens värde. För traditionell försäkring kan utjämning ske över tiden.

Kapitalunderlag är ingående värde den 1 januari plus hela värdet av premieinsättningar under perioden januari – juni och halva värdet av premieinsättningar under perioden juli – december. Skatteunderlaget beräknas genom att kapitalunderlaget multipliceras med en faktor som motsvarar statslåneräntan den 30 november föregående beskattningsår plus 1 procentenhet. Faktorn ska dock alltid uppgå till minst 1,25 %. Skatteunderlaget beskattas sedan med 30 procent.

Folksam tar ut skatten månadsvis genom uttag från försäkringskapitalet. Skatten tas ut under hela försäkringstiden samt även vid utbetalning och eventuellt återköp.

Inkomstskatt vid utbetalning

Utbetalningen från en kapitalförsäkring är inkomstskattefri.

Kapitalvinstskatt

Försäkringstagaren betalar ingen skatt på kapitalvinsten.

Avdragsrätt

Försäkringstagaren får inte göra avdrag i deklarationen för inbetald premie.

Kontaktuppgifter

Kontakta Folksam på telefonnummer 0771 – 950 950. Se även folksam.se för kontaktuppgifter inom Folksam och för Kundombudsmannen Folksam.

Vårt hållbarhetsarbete

För försäkring med traditionell förvaltning

Våra investeringskriterier rör alla tillgångsslag. Konkret innebär det att hållbarhet är en integrerad del när vi konstruerar vår aktieportfölj, när vi lånar ut pengar till exempelvis stater och kommuner genom att vi köper deras räntebärande instrument eller när vi skall förvärva en fastighet. Detsamma gäller vid förvärv av en onoterad tillgång eller fond, vilka vi brukar samla under namnet alternativa placeringar.

Policy för på vilket sätt hållbarhetsrisker är integrerade i investeringsbeslutsprocessen

En stor del av det kapital vi förvaltar är våra kunders pensioner och långsiktiga sparande. För att kunna erbjuda våra kunder trygga pensioner och försäkringar behöver vi ha ett långsiktigt perspektiv på våra investeringar. Som ansvarsfull kapitalförvaltare vill vi åstadkomma konkurrenskraftig avkastning och bidra till utvecklingen mot en hållbar värld.

I kapitalförvaltningen väger vi löpande in hållbarhetsrisker i våra investeringsbeslut. Med hållbarhetsrisker menar vi miljörelaterade, sociala eller styrningsrelaterade händelser eller omständigheter som, om de skulle inträffa, skulle ha en faktisk eller potentiell betydande negativ inverkan på investeringens värde. Hållbarhetsrisker kan därmed påverka den traditionella försäkringens avkastning.

Vilka hållbarhetsrisker som kan påverka den traditionella försäkringen beror på vilka tillgångar vi väljer att investera i. Alla tillgångar har någon form av hållbarhetsrisk. Hållbarhetsrisker handlar däremot inte om hur investeringar i sig påverkar miljö och klimat, sociala faktorer eller bolagsstyrningsfrågor. I våra interna styrdokument och governanceprocesser framgår hur hållbarhetsrisker vägs in.

Vår syn är att innehavsbolag som förstår och integrerar hållbarhetsrisker i sin affärsstrategi kommer att vara framgångsrika. Hållbarhetsrisker kan påverka den traditionella försäkringens avkastning om de materialiseras. Innehav i bolag med betydande exponering mot såväl omställnings-, som fysiska klimatrisker, kan medföra en sårbarhet om hållbarhetsriskerna materialiseras och leda till att tillgångarnas värde sjunker. Otillräcklig bolagsstyrning och kontrollstruktur kan till exempel leda till missförhållanden som kan påverka innehavsbolagets aktiekurs negativt. Vi bedömer att integrering av hållbarhetsrisker i investeringsbeslut är avgörande för att uppnå en långsiktigt god avkastning för traditionell försäkring.

Det kapital vi förvaltar består av olika tillgångsslag såsom aktier, fastigheter, räntepaceringar och alternativa placeringar, till exempel infrastruktur och krediter. I arbetet med hållbarhet ingår att vi tar hänsyn till hållbarhetsrisker i samtliga tillgångsslag.

När vi utvärderar en specifik tillgångs hållbarhetsrisker tittar vi alltså primärt på tre delar: miljömässiga risker, sociala risker och bolagsstyrningsrisker. För tillgångsslaget aktier väljer vi i urvalsprocessen genom screening bort bolag med höga hållbarhetsrisker. Baserat på bolagens ESG-betyg hos en internationellt välkänd dataleverantör och därtill en egen intern, separat analys väljer vi in bolag med högre ESG-betyg och därmed lägre hållbarhetsrisker. Under innehavstiden utvärderar vi hållbarhetsriskerna genom screening och i samband med påverkansdialoger.

För vår direktägda fastighetsportfölj sätter vi tydliga miljömål på energianvändning, koldioxidutsläpp och miljöcertifieringar. Inför en investering gör vi grundliga analyser av både byggnaden och marken den står på utifrån ett miljömässigt perspektiv, i syfte att reducera miljömässiga risker kopplade till både byggnad och mark. Vidare hyr vi inte ut fastigheter åt verksamheter som strider mot våra placeringskriterier, till exempel tobak. Detta är vårt sätt att begränsa risker utifrån ett socialt perspektiv.

Inom ränteplaceringar reduceras hållbarhetsrisker genom att vi endast investerar i obligationer från ett fåtal utvalda länder samt från överstatliga organisationer som Världsbanken. Hållbarhetsrisker begränsas även för innehaven i bostadsobligationer då dessa är avgränsade till ett fåtal svenska aktörers utlåning till bostadsägare. När det gäller företagsobligationer väljs de emittenter bort som inte lever upp till våra placeringskriterier och innehaven screenas två gånger per år för att säkerställa att inga otillåtna innehav finns.

Alternativa placeringar är typiskt sett mindre likvida än exempelvis noterade aktier, och görs med en mycket lång tidshorisont. Här ser vi att det i första hand är inför en investering vi kan vara med och reducera risker, genom att säkerställa att den fond eller det bolag vi investerar i uppfyller våra placeringskriterier. I tillägg till det har vi även kontinuerliga möten med innehav för att följa upp hållbarhetsrelaterade risker.

Om hållbarhetsrelaterad information som lämnas innan avtal ingås

Försäkringen främjar miljörelaterade och sociala egenskaper genom att Folksams kapitalförvaltning påverkar och utesluter investeringar. Information om försäkringens miljörelaterade och sociala egenskaper finns i hållbarhetsbilagan innan avtal ingås som finns i slutet av denna förköpsinformation.

För försäkring med fondförvaltning

Folksam har inga egna fonder – i stället erbjuder vi ett urval av externa fonder som vi sätter bestämda hållbarhetskrav på. Samma hållbarhetskrav gäller för samtliga fonder i Folksams fondutbud. Du kan ta del av respektive fonds hållbarhetsarbete via vår hemsida. Folksams policy för hur hållbarhetsrisker är integrerade i fondselektionsprocessen finns beskrivna i *Riktlinjer för fondutbud*.

Med hållbarhetsrisker menar vi miljörelaterade, sociala eller styrningsrelaterade händelser eller omständigheter som, om de skulle hända, skulle kunna påverka fondens värde negativt. Hållbarhetsrisker kan därmed påverka fondförsäkringens avkastning. Vilka hållbarhetsrisker som kan påverka försäkringens avkastning beror på vilka fonder du väljer att investera i. Alla fonder har någon form av hållbarhetsrisk. Hållbarhetsrisker handlar däremot inte om hur investeringar i sig negativt påverkar miljö och klimat, sociala faktorer eller bolagsstyrningsfrågor. För att avgöra hur väl fondbolagen hanterar de riskerna, och för att de inte ska strida mot Folksams hållbarhetskrav, ser vi till att utvärdera varje specifik fond.

När vi utvärderar en fonds hållbarhetsrisker tittar vi på tre delar: miljömässiga risker, sociala risker och bolagsstyrningsrisker. De tre delarna ligger till grund för vår samlade hållbarhetsbedömning av respektive fond. Bedömningen gör vi genom att samla in data som mäter de tre olika delarna, och jämför den med data från liknande fonder.

Den insamlade data vi har om varje fonds hållbarhetsrisker ligger till grund för våra dialoger med fondbolagen och fondförvaltarna. På så sätt får vi en inblick i hur fondförvaltaren själv bedömer hållbarhetsriskerna i sin investeringsprocess, och det är väldigt viktig information för oss. För det är så vi kan säkerställa att våra fondförvaltare noga håller koll på sina hållbarhetsrisker, och att deras investeringar är ansvarsfulla och bidrar till en trygg pension för våra kunder.

Fondbolag som Folksam väljer ut ska ta hänsyn till hållbarhet i investeringsprocessen för de aktuella fonderna. Fondbolaget ska ha anslutit sig till Principles for Responsible Investment ”PRI” alternativt ha en fastställd tidsplan för en sådan anslutning eller att fondbolaget kan uppvisa att det bedriver ett hållbarhetsarbete som kan anses uppfylla motsvarande krav som i PRI. Varje valbar fond ska ha hållbarhet integrerat i sin investeringsprocess och även redovisa sitt koldioxidavtryck.

Utvalda fonder ska i första hand arbeta med att påverka de bolag fonden investerar i till ett förbättrat beteende istället för att helt avstå från att investera i bolag som inte når upp till önskad nivå i sitt hållbarhetsarbete. Bolag där förvaltningen inte ser någon förändringsvilja eller bedömer att bolaget inte kommer att komma tillrätta med problemen under en acceptabel tidshorisont ska underkännas för investering. Fondbolagen redovisar till oss årligen hur de arbetar med påverkansarbete och vad det resulterat i.

Utvalda fonder ska inte investera i bolag som tillverkar kontroversiella vapen. Fonderna ska heller inte göra investeringar i tobak eller pornografi. Vi vill även att fonden agerar i det fall ett bolag kan anses ha kränkt internationella normer och att det finns en tydlig ambition att undvika kolberoende investeringar.

Om hållbarhetsrelaterad information som lämnas innan avtal ingås

Försäkringen främjar miljörelaterade och sociala egenskaper genom att fondbolagen påverkar och utesluter investeringar.

För att försäkringen ska kunna uppfylla dessa egenskaper krävs det att minst en av de fonder som investeras i främjar sådana egenskaper, eller har hållbar investering som mål. Dessutom måste det finnas minst en sådan fond i försäkringen under hela försäkringstiden. På vår hemsida finns aktuell fondlista.

För varje fond finns det hållbarhetsrelaterad information innan avtal ingås. Informationen är en del av den här försäkringens förköpsinformation. Där finns mer att läsa om hur fonden främjar miljörelaterade och/eller sociala egenskaper, eller om fonden har hållbar investering som mål/ innehåller en minimiandel hållbara investeringar, samt ytterligare information om dessa egenskaper. Informationen finns i respektive fonds hållbarhetsbilaga som antingen heter ”Miljörelaterade och/eller sociala egenskaper” eller ”Mål för hållbar investering”.

Hållbarhetsbilagorna tillhandahålls av respektive fondbolag och finns tillgängliga på folksam.se/hallbarhet-fond

Behandling av personuppgifter

Behandling av personuppgifter

Folksam värnar om din personliga integritet och vill att du ska känna dig trygg i hur vi hanterar dina uppgifter. När du ingår ett försäkringsavtal med Folksam behandlar vi dina personuppgifter huvudsakligen för att fullgöra våra åtaganden enligt försäkringsavtalet och för att följa de lagar och regler som gäller för vår verksamhet. Vi behandlar även dina uppgifter när vi har ett berättigat intresse att behandla dina personuppgifter till exempel för att tillhandahålla relevant information och marknadsföring till dig och för att utveckla våra produkter och tjänster. Hur vi behandlar dina personuppgifter beror på vilka produkter du har hos oss. På folksam.se/personuppgifter hittar du mer information om hur vi behandlar dina personuppgifter. Där kan du bland annat läsa om vilka personuppgifter vi behandlar, för vilka ändamål vi behandlar personuppgifter, vilka parter vi delar personuppgifter med och hur du utövar dina rättigheter. Du kan även kontakta vår kundservice på 0771 - 950 950.

Tillsynsmyndighet

Folksam verksamhet står under tillsyn av Finansinspektionen.
Adress: Box 7821, 103 97 Stockholm
telefon: 08 – 408 980 00
e-post: finansinspektionen@fi.se
webb: fi.se

Folksam marknadsföring står under tillsyn av Konsumentverket.
Adress: Konsumentverket/KO, Box 48, 651 02 Karlstad
telefon: 0771–42 33 00
e-post: konsumentverket@konsumentverket.se
webb: konsumentverket.se

Om vi inte skulle komma överens

Vi vill att du ska vara nöjd

Det är viktigt att det finns en väl fungerande klagomålshantering för att du som kund ska kunna få dina intressen tillgodosedda. En god hantering av klagomål ger Folksam en möjlighet att fånga upp problem samt att vidta förebyggande åtgärder.

Vänd dig först till oss på Folksam

Missförstånd eller oenigheter kan ofta klaras upp på ett enkelt sätt. Ta därför först kontakt med den som handlagt ditt ärende.

Vet du inte vem du ska kontakta kan du prata med vår växel. Berätta vilken typ av ärende det gäller så att du kan kopplas till rätt avdelning.

Kontakta oss

telefon: 0771-950 950

webb: folksam.se

Uppgift om vem som är klagomålsansvarig framgår på folksam.se/klagomal.

Folksams kundombudsman

Om du inte är nöjd med Folksams slutliga beslut, har du möjlighet att be om omprövning av vår kundombudsman som är oberoende i förhållande till Folksams organisation. Kundombudsmannen prövar de flesta ärenden som gäller försäkring, skador och sparande.

Kundombudsmannen kan göra en opartisk bedömning av ditt ärende och sedan rekommendera Folksam att ändra sitt beslut. Prövningen är självklart kostnadsfri.

Kom ihåg att du måste begära omprövning inom ett år efter Folksams slutliga beslut, och innan preskriptionstiden enligt försäkringsavtalslagen löpt ut.

Om du omfattas av en gruppförsäkring kan det finnas möjlighet att få ärendet prövat av en försäkringskommitté. Vänd dig till Kundombudsmannen för mer information.

Kontakta Kundombudsmannen

telefon: 020-65 52 53

e-post: kundombudsmannen@folksam.se

webb: folksam.se/klagomal

Om du fortfarande inte är nöjd

Om vi har försökt lösa problemet tillsammans och du fortfarande inte är nöjd med resultatet, finns det ett antal andra möjligheter för dig att få ditt ärende prövat.

Personförsäkringsnämnden

Personförsäkringsnämnden prövar tvister mellan den försäkrade (enskild konsument) och försäkringsföretaget i ärenden som rör liv-, sjuk- och olycksfallsförsäkring, i de fall där det krävs medicinska bedömningar.

Allmänna reklamationsnämnden (ARN)

ARN är en statlig myndighet som kostnadsfritt prövar de flesta tvister om privatpersoners försäkringar, dock inte tvister som rör ett lägre belopp än 2 000 kronor, medicinska bedömningar eller vållandefrågor vid trafikolyckor.

ARN prövar inte heller försäkringstvister rörande försäkring som grundar sig på kollektivavtal mellan arbetsmarknadens parter, om avtalet föreskriver ett särskilt tvistelösningsförfarande. Detta sker vanligtvis genom prövning i en partssammansatt nämnd.

Fler undantag finns och framgår av ARN:s hemsida. Anmälan till ARN måste göras senast inom ett år efter det att du har framfört ditt klagomål till Folksam.

Adress: Box 174, 101 23 Stockholm

telefon: 08-508 860 00

e-post: arn@arn.se

webb: arn.se

Allmän domstol

Du kan få din tvist med Folksam prövad av tingsrätten. Om du har rättsskyddsförsäkring kan den ersätta en del av rättegångskostnaderna.

Konsumenternas försäkringsbyrå

Försäkringsbyrån ger kostnadsfri information och råd i försäkringsfrågor, men prövar inte enskilda försäkringstvister.

Adress: Box 24215, 104 51 Stockholm,

telefon: 0200-22 58 00

webb: konsumenternas.se

Kommunal konsumentvägledning

Du kan också få information och råd via din hemkommuns konsumentvägledare.

Konsumentverket

webb: hallakonsument.se

Vänta inte för länge

Om du väntar för länge med att få din tvist prövad kan du förlora din rätt till ersättning (preskription). Vill du undvika preskription måste du väcka talan vid tingsrätten inom tio år från skadehändelsen/tidpunkten när det förhållande inträffade/inträdde som enligt försäkringsavtalet berättigar till försäkringsersättning eller annat försäkringsskydd.

Om den tidpunkten inträffat före den 1 januari 2015 måste du i regel väcka talan inom tre år från det att du fick kännedom om att fordringen kunde göras gällande. Om ett försäkringsavtal berättigar till ersättning för olika ersättningsposter eller olika skador vid olika tidpunkter kan delar av kravet preskriberas enligt äldre bestämmelser och andra delar enligt nya bestämmelser.

Om du som privatperson anmält din skada eller ditt anspråk före preskriptionstidens utgång har du alltid sex månader på dig att väcka talan från det att du fått slutligt besked från Folksam eller Kundombudsmannen.

Om intressekonflikter

En intressekonflikt uppkommer där olika parter har intressen som konkurrerar med varandra. Intressekonflikter kan t.ex. uppkomma mellan olika företag inom eller mellan någon av Folksams försäkringsgrupper, mellan ett Folksamföretag och dess anställda samt mellan ett Folksamföretag och dess avtalsparter. Intressekonflikter kan också uppkomma mellan Folksam och dess kunder, men också mellan två kunder till Folksam.

Folksam har ett internt regelverk avseende hantering av intressekonflikter som syftar till att säkerställa att intressekonflikter som riskerar att skada en kund förebyggs och hanteras. Folksam vidtar lämpliga åtgärder för att så långt det är möjligt förhindra att intressekonflikter som skulle kunna skada kunders intressen uppkommer i verksamheten. Folksam arbetar även löpande med att identifiera områden där potentiella intressekonflikter kan uppkomma genom bland annat intressekonfliktanalyser. Om en intressekonflikt trots det skulle uppkomma och de åtgärder som vidtas för att hantera denna inte är tillräckliga utan riskerar att kunna påverka kundernas intressen negativt kommer Folksam att upplysa om intressekonflikten innan försäkringsavtal ingås.

Begreppsförklaringar

Fond

En fond är en samling av värdepapper, till exempel aktier eller obligationer.

Fondförvaltning

Förvaltningsform som innebär att försäkringstagaren själv bestämmer inriktningen på sitt sparande genom att välja en eller flera fonder som är valbara hos försäkringsgivaren och därmed tar den finansiella risken.

Förköpsinformation

Information om försäkringen som försäkringsgivaren enligt lag måste lämna inför tecknandet.

Försäkrad

Fysisk person på vars liv, ålder eller hälsa en försäkring gäller.

Försäkringsföretag

Företag som har tillstånd att driva försäkringsverksamhet enligt försäkringsrörelselagen

Försäkringsgivare

Försäkringsföretag som fysisk eller juridisk person har tecknat försäkring med.

Försäkringshandlingar

Försäkringsbesked

Innehåller upplysningar om vem som är försäkringstagare, försäkrad, samt information om försäkringstid och omfattningen av försäkringen.

Vid ändring av försäkring under försäkringstiden framställs nytt försäkringsbesked eller tillägg till försäkringsbeskedet som sänds till försäkringstagaren.

Försäkringsvillkor

Beskriver de regler som gäller för försäkringen. Innehåller bland annat upplysningar om vem som är försäkringsgivare samt vilka ersättningsmoment och ändringsmöjligheter som finns.

Försäkringskapital

Försäkringskapitalet är det aktuella värdet på försäkringen. Försäkringskapitalet påverkas bland annat av inbetalda premier, avgifter och avkastning.

Försäkringstagare

Försäkringstagare vid företagsägd kapitalförsäkring är juridisk person som ingått försäkringsavtal med Folksam och som äger försäkringen. Övergår äganderätten till annan, betraktas denne därefter som försäkringstagare.

Försäkringstid

Försäkringstiden är den tid som försäkringen gäller. Utbetalningstiden, det vill säga den tid som det sker utbetalning från försäkringen, ingår i försäkringstiden.

Förvaltningskostnad

Försäkringsföretagets eller tjänstepensionsföretagets kostnad för förvaltning och administration av försäkringen.

Garanterat försäkringsbelopp

Det lägsta försäkringsbelopp som Folksam garanterar att betala ut enligt försäkringsavtalet och enligt gjorda inbetalningar.

Inlösenvärde

Inlösenvärdet motsvarar det belopp som utbetalas från försäkringen.

Kollektiv konsolideringsgrad

Nyckeltal som beskriver kvoten mellan ett ömsesidigt försäkringsföretags tillgångar och garanterade utfästelser samt preliminärt fördelat överskott.

Prisbasbelopp

Belopp som grundar sig på prisutvecklingen i samhället (konsumentprisindex) och som varje år bestäms av regeringen. Prisbasbeloppet används som underlag vid olika beräkningar, till exempel pensioner.

Premie

Belopp som betalas in till försäkring.

Premieavgift

avgift som försäkringsföretag tar ut på inbetald premie.

Reallokering

Reallokering betyder återtag, det vill säga att försäkringsgivaren minskar det preliminärt fördelade överskottet på försäkringen.

Tillgångsslag

Tillgångar som försäkringens premier placeras i, till exempel aktier och fastigheter.

Traditionell förvaltning

Förvaltningsform som innebär att försäkringsgivare bestämmer hur pengarna ska placeras och som normalt innehåller någon form av garanti.

Återbetalningsskydd

Återbetalningsskydd är en typ av efterlevandeskydd som innebär att hela eller en del av försäkringskapitalet betalas ut vid den försäkrades död.

Återköp

Försäkringen utbetalas i förtid med ett engångsbelopp. Särskilda regler finns som inskränker rätten till återköp.

Hållbarhetsbilaga innan avtal ingås för

Individuell och kollektivavtalad tjänstepensionsförsäkring med traditionell förvaltning (inkluderar förmånsbestämd tjänstepensionsförsäkring)

Kollektivavtalad tjänstepensionsförsäkring med premiegaranti och traditionell förvaltning

Företagsägd kapitalförsäkring – vid direktpension med traditionell förvaltning

Produktnamn: Individuell och kollektivavtalad tjänstepensionsförsäkring med traditionell förvaltning (inkluderar förmånsbestämd tjänstepensionsförsäkring) samt företagsägd kapitalförsäkring vid direktpension med traditionell förvaltning. Kollektivavtalad tjänstepensionsförsäkring med premiegaranti och traditionell förvaltning.

Identifieringskod för juridiska personer: 636700G0N13ELM6QY880

Miljörelaterade och sociala egenskaper

Har denna finansiella produkt ett mål för hållbar investering?

Ja

Nej

Den kommer att göra ett minimum av **hållbara investeringar med ett miljömål:** ____%

i ekonomiska verksamheter som anses vara miljömässigt hållbara enligt EU-taxonomin

i ekonomiska verksamheter som inte anses vara miljömässigt hållbara enligt EU-taxonomin

Den kommer att göra ett minimum av **hållbara investeringar med ett socialt mål:** ____%

Den **främjar miljörelaterade och sociala egenskaper** och kommer, även om den inte har en hållbar investering som sitt mål, att ha en minimiandel på 15 procent hållbara investeringar

i ekonomiska verksamheter som anses vara miljömässigt hållbara enligt EU-taxonomin

i ekonomiska verksamheter som inte anses vara miljömässigt hållbara enligt EU-taxonomin

med ett socialt mål

Den främjar miljörelaterade och sociala egenskaper, men **kommer inte att göra några hållbara investeringar**

Vilka miljörelaterade och sociala egenskaper främjas av denna finansiella produkt

Folksam Tjänstepensions (Folksam) ambition är att vara ledande inom ansvarsfulla investeringar. Folksam har sedan 2001 både uteslutande och påverkande placeringskriterier som styr vår kapitalförvaltning och vilka tillgångar produkten investerar i. Folksam utesluter investeringar i bland annat tobak, pornografi, kontroversiella vapen och andra branscher och bolag vars verksamheter strider mot brett förankrade värderingar hos våra kundgrupper. Folksams inställning är i första hand att inte välja bort investeringar, utan att försöka påverka så många som möjligt att bli bättre på att ta ansvar för klimat, miljö och mänskliga rättigheter

Folksams påverkande kriterier grundar sig bland annat på FN:s Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag. Folksams påverkansarbete bedrivs bland annat via bolagsstämmor, investerarsamarbeten och i direkt dialog med produktens innehav, och vi för dessa dialoger både i egen regi och tillsammans med andra investerare i de fall vi har gemensamma frågor som vi vill driva.

Hållbar investering:

en investering i ekonomisk verksamhet som bidrar till ett miljömål eller ett socialt mål, förutsatt att investeringen inte orsakar betydande skada för något annat miljömål eller socialt mål och att investeringsobjekten följer praxis för god styrning

EU-taxonomin är ett klassificeringssystem

som läggs fram i förordning (EU) 2020/852, där det fastställs en förteckning över **miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter**. Förordningen fastställer inte någon förteckning över socialt hållbara ekonomiska verksamheter. Hållbara investeringar med ett miljömål kan vara förenliga med kraven i taxonomin eller inte.

Miljörelaterade egenskaper

Folksams påverkande kriterier innebär bland annat att Folksam genom produktens placeringar aktivt påverkar innehaven att systematiskt arbeta med att reducera sin negativa påverkan på miljön.

Folksamgruppen är en av medgrundarna till UN Convened Net Zero Asset Owner Alliance (AOA), vilket innebär ett åtagande om att Folksamgruppens investeringar inom samtliga produkter ska visa nettonoll utsläpp av växthusgaser senast 2050 – det vill säga i linje med målen i Parisavtalet. Detta långsiktiga klimatmål omfattar produktens samtliga tillgångsslag: aktier, räntebärande instrument, direktägda fastigheter samt alternativa investeringar.

Folksamgruppen har även utvecklat särskilda delmål som bland annat rör koldioxidavtrycket för Folksamgruppens portfölj samt klimatarbetet hos de företag som är mest utsläppsintensiva. Fram till 2025 minskade koldioxidavtrycket för Folksamgruppens portfölj i linje med det övergripande målet till 2050 och målet att minst 50% av de 86 största utsläpparna antog ett vetenskapligt förankrat klimatmål (Science Based Target, SBT).

Under 2024 beslutade Folksamgruppen om nya delmål som gäller mellan 2025-2030 som fortsatt handlar om koldioxidavtrycket, och om bolagens klimatmål. I tillägg ingår en del i påverkansmålet om att företagen även ska säkerställa att klimatomställningen görs på ett sätt så det respekterar människors arbete och vardag, så kallad "just transition".

Produktens tillgångar omfattas av Folksamgruppens delmål.

Sociala egenskaper

När det gäller sociala frågor innefattar Folksams arbete som ägare och tillsammans med Folksams påverkande kriterier, bland annat att vi genom produktens investeringar aktivt ska påverka innehaven att systematiskt arbeta med grundläggande arbetsrättsliga frågor för de anställda, exempelvis rörande barnarbete, tvångsarbete, diskriminering, föreningsfrihet och kollektiva förhandlingar. Vi ska även aktivt påverka produktens innehav att bidra till ekonomisk tillväxt i de länder de är verksamma i, för att därmed lämna ett bidrag till mänskliga rättigheter i vid bemärkelse. Vi vill att produktens innehav tar ansvar för samtliga led i deras värdekedjor, och att de har regler och policys på plats för att säkerställa sunda arbetsvillkor både för anställda samt leverantörer och underleverantörer. Folksam ska också genom sina placeringar i produkten aktivt förebygga alla former av mutor och bestickning i sina affärsrelationer.

Sammantaget bidrar Folksams traditionella förvaltning av produktens investeringar till att främja både miljörelaterade och sociala egenskaper.

● **Vilka hållbarhetsindikatorer används för att mäta uppnåendet av var och en av de miljörelaterade eller sociala egenskaper som främjas av denna finansiella produkt?**

Hållbarhetsindikatorer mäter uppnåendet av de miljörelaterade eller sociala egenskaperna som den finansiella produkten främjar.

Folksam använder sig primärt av följande hållbarhetsindikatorer för att mäta hur tillgångarna i produkten uppfyller de miljörelaterade och sociala egenskaperna.

1. Utsläpp av växthusgaser
2. Investeringsobjektens växthusgasintensitet
3. Exponering mot företag verksamma inom fossila sektorn
4. Utvärdering av investeringsobjektens klimatmål
5. Överträdelser av principerna i FN:s Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag
6. Avsaknad av processer för att övervaka efterlevnaden av FN:s Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag
7. Ojusterad löneklyfta mellan könen och jämnare könsfördelning mellan styrelserna
8. Uteslutning av investeringar som ger exponering mot kontroversiella vapen
9. Uteslutning av investeringar i bolag som producerar eller distribuerar icke-medicinsk cannabis
10. Uteslutning av investeringar i bolag inom spelindustrin
11. Uteslutning av investeringar i bolag som producerar eller distribuerar tobak
12. Uteslutning av investeringar i bolag som producerar pornografi

● **Vilka är målen med de hållbara investeringar som den finansiella produkten är tänkt att delvis göra, och hur bidrar den hållbara investeringen till dessa mål?**

Folksamgruppens övergripande nettonollambition innebär att samtliga innehav, i alla tillgångsslag, ska nå nettonoll utsläpp till senast 2050, i linje med målen i Parisavtalet. Produktens hållbara investeringar har som mål att bidra positivt till klimatomställningen. Folksam har ett antal kriterier för hur vi ska bedöma att produktens investeringar bidrar till detta miljömål och därmed kan vara en hållbar investering. Här nedan följer en sammanfattning av de kriterier som Folksam har ställt upp för respektive tillgångsslag för att det ska vara en hållbar investering som bidrar till klimatomställningen.

Börsnoterade aktier

För att en aktie ska bidra till miljömålet krävs det att bolaget har antagit ett vetenskapligt förankrat klimatomställningsmål i linje med målen i Parisavtalet (validerat av Science Based Targets Initiative, SBTi, eller liknande). Folksam anser att ett SBTi-mål visar att bolaget är seriös i sin omställning genom att basera sina mål på den senast tillgängliga forskningen, och också få målen validerade av tredje part.

Räntebärande instrument

- *Företagsobligationer:* Samma kriterier som börsnoterade aktier.
- *Gröna obligationer:* Folksam anser att Gröna obligationer som efterföljer Green Bond Principles (GBP) bidrar till miljömålet, eftersom emissionslikviden öronmärks till olika klimat- och miljörelaterade projekt.
- *Hållbara emittenter:* Folksam har tagit fram ett specifikt ramverk för så kallade hållbara emittenter. En hållbar emittent bedriver en verksamhet som uteslutande fokuserar på miljörelaterade och/eller sociala frågor, dessutom ska emissionslikviden från utgivna instrument uteslutande användas till olika typer av miljörelaterade och/eller sociala projekt. I dagsläget bedömer Folksam att Världsbanken och dess dotterorganisationer är hållbara emittenter och därmed bidrar till miljömålet.

Alternativa placeringar

- *Onoterade aktier:* Samma kriterier som börsnoterade aktier och företagsobligationer.
- *Fondinvesteringar:* Beräkning av andel hållbara investeringar inkluderar även den andel hållbara investeringar som fonder rapporterat, i den utsträckning att tillräckliga dataunderlag finns tillgängligt och är förenligt med Folksams kriterier för hållbara investeringar som bidrar till miljömålet.

Direktägda fastigheter

Folksam har gjort bedömningen att produktens miljöcertifierade, direktägda fastigheter bidrar till klimatomställning. Vi miljöcertifierar våra fastigheter enligt BREEAM In Use, LEED och Miljöbyggnad, tre erkända ramverk med högt ställda krav kring bland annat energieffektivisering, inomhusmiljö och material.

Folksams hållbara investeringar, enligt Folksams kriterier ovan, bidrar till följande miljömål enligt EU-taxonomin:

- Begränsning av klimatförändringar
- Anpassning till klimatförändringar

På vilket sätt orsakar inte de hållbara investeringar som den finansiella produkten är tänkt att delvis göra någon betydande skada för några miljörelaterade eller sociala mål för hållbar investering?

Hur har indikatorerna för negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer beaktats?

För att anses vara en hållbar investering räcker det inte att investeringen har bidragit till ett miljömål eller ett socialt mål utan det krävs också att investeringen inte orsakar någon betydande skada på något annat miljömål eller socialt mål. Det är ett krav på skadebegränsning för investeringen. För att bedöma detta ska indikatorerna för negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer beaktas.

Folksam har beaktat indikatorer för negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer för de hållbara investeringarna med ett särskilt fokus på följande: utsläpp av växthusgaser, växthusgasintensitet, fossila investeringar, överträdelser av internationella bolagsstandarder, ojusterad löneklyfta mellan könen, exponering mot kontroversiella vapen och ojämn könsfördelning i styrelser.

Våra uteslutande kriterier, där vi bland annat exkluderar verksamheter inom tobak, kommersiell spelverksamhet, pornografi och andra kontroversiella branscher, har också reducerat riskerna för att våra hållbara investeringar ska göra någon betydande skada på sociala mål.

Under rubriken *”Beaktas i denna finansiella produkt huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer”* finns mer om arbetet med att beakta huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer.

Hur är de hållbara investeringarna anpassade till OECD:s riktlinjer för multinationella företag och FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter? Beskrivning:

De två ramverken är integrerade i Folksams placeringskriterier och ägarpolicy. Folksam screenar produktens investeringar två gånger årligen och analyserar indikatorer för negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer för att säkerställa att produktens hållbara investeringar faktiskt är förenliga med dessa två ramverk.

I EU-taxonomin fastställs en princip om att inte orsaka betydande skada, enligt vilken taxonomiförenliga investeringar inte får orsaka betydande skada för EU-taxonominns mål, och åtföljs av särskilda EU-kriterier.

Principen om att inte orsaka betydande skada är endast tillämplig på de av den finansiella produktens underliggande investeringar som beaktar EU-kriterierna för miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter. Den återstående delen av denna finansiella produkt har underliggande investeringar som inte beaktar EU-kriterierna för miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter.

Inga andra eventuella hållbara investeringar får heller orsaka betydande skada för några miljömål eller sociala mål.

Huvudsakliga negativa konsekvenser är investeringsbesluts mest negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer som rör miljö, sociala frågor och personalfrågor, respekt för mänskliga rättigheter samt frågor rörande bekämpning av korruption och mutor.

Beaktas i denna finansiella produkt huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer?

- Ja,
 Nej

Folksam beaktar huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer för denna produkt. Arbetet är integrerat i Folksams investeringsbeslutsprocess där Folksam identifierar, prioriterar, bedömer och hanterar huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer. Folksam screenar löpande produktens investeringar utifrån placeringskriterierna samt analyserar datan från mätningar av indikatorer för huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer.

Resultatet av dessa analyser används för att kunna bedöma vilka bolag som inte längre uppfyller Folksams placeringskriterier. I de fall bolagen bryter mot våra uteslutande kriterier så säljs innehaven. I de fall bolagen identifieras bryta mot påverkande kriterierna så leder resultatet av analysen till att prioritera vilka bolag som ska omfattas av vårt påverkansarbete. Arbetet syftar till att produktens tillgångar ska ta större ansvar för klimat och miljö, sociala frågor och mänskliga rättigheter och antikorrupcion.

Bedömningen av investeringarnas huvudsakliga negativa konsekvenser utgör underlag för Folksam att bestämma vilka åtgärder som ska vidtas för att undvika eller minska de identifierade huvudsakliga negativa konsekvenserna för hållbarhetsfaktorer.

Folksam lämnar årligen upplysningar om hur Folksam under året har beaktat huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer för produktens investeringar. Informationen finns i hållbarhetsbilaga årlig information för denna produkt som är en bilaga till förvaltningsberättelsen och till pensionsbeskedet, som finns tillgänglig på [folksam.se/mina_sidor](https://www.folksam.se/mina_sidor). Hållbarhetsbilaga årlig information finns också på <https://www.folksam.se/>.

Vilken investeringsstrategi följer denna finansiella produkt?

Produktens investeringsstrategi följer av Folksams placeringspolicy och investeringsriktlinjer. Vårt mål är att erbjuda en konkurrenskraftig avkastning samtidigt som vi är en ledande aktör inom ansvarsfull kapitalförvaltning. För att lyckas med detta arbetar Folksam kontinuerligt, inom ramen för investeringsbeslutsprocessen, utifrån följande tre huvudprinciper:

- Ansvarsfull riskstyrning, vilket innebär att vi försöker hitta en bra balans mellan trygghet och möjlighet till avkastning.
- Ansvarsfulla investeringar, vilket innebär hur och var vi faktiskt investerar, och vad vi inte investerar i. Hållbarhet genomsyrar alla våra investeringsbeslut och vi gör även riktade investeringar i exempelvis gröna och sociala obligationer.
- Ansvarsfullt ägande, vilket innebär hur vi arbetar med hållbarhetsfrågor och ägarstyrning i de tillgångar vi äger

Nedan är investeringsstrategin närmare beskrivet utifrån tillgångsslag.

Börsnoterade aktier

Produktens svenska aktieportfölj består av ett urval av de största och mest handlade aktierna på Stockholmsbörsen. Produktens utländska aktieportfölj utgörs av stora och medelstora bolag världen över.

Principen är att Folksam exkluderar alla bolag och sektorer som strider mot våra uteslutande kriterier. Därefter väljs de bolag in som har högst ESG-betyg relativt de övriga bolagen i samma sektor. ESG-betyget utvärderar hur

Investeringsstrategin styr investeringsbeslut på grundval av faktorer som investeringsmål och risktolerans.

väl investeringen har presterat inom områdena miljö, socialt ansvar och bolagsstyrning. Bolagens ESG-betyg inhämtas från en internationellt erkänd leverantör av hållbarhetsdata.

Räntebärande instrument

Räntebärande tillgångar utgör basen i produktens portfölj och består till stor del av svenska stats- och bostadsobligationer. Folksam har beslutat att endast investera i statspapper från ett fåtal länder samt ett antal överstatliga organisationer såsom Världsbanken. Investeringar i företagsobligationer godkänns även ur ett hållbarhetsperspektiv och omfattas av samma investeringsstrategi som börsnoterade aktier.

Alternativa investeringar

Folksam investerar i direkta och indirekta alternativa investeringar. För investeringar där Folksam endast blir indirekt ägare till innehav (exempelvis fondinvesteringar) sker ett rigoröst arbete innan investeringen för att säkerställa att förvaltaren har ett kontraktuellt åtagande att följa våra placeringskriterier.

Vid en direkt investering görs även en genomgående granskning av verksamheten i det potentiella bolaget.

Hållbarhetsarbetet i våra Alternativa investeringar följs upp och diskuteras årligen vid möten tillsammans med våra investeringsobjekt.

Fastigheter

Folksamgruppens fastighetsverksamhet präglas av ansvarsfulla investeringar och ansvarsfullt ägande. Med det menar vi att ett miljömedvetet och socialt hållbart förhållningssätt genomsyrar hela fastighetsorganisationen.

Vi sätter tydliga miljömål på lång och kort sikt inom tre utvalda fokusområden; energi och klimat, miljöcertifieringar och gröna hyresavtal. Alla fastigheter omfattas, precis som alla tillgångsslag, av Folskams etiska investeringskriterier.

● ***Vilka är de bindande delarna i investeringsstrategin som används för att välja de investeringar som uppnår var och en av de miljörelaterade eller sociala egenskaper som främjas av denna finansiella produkt?***

Hållbarhet är en helt integrerad del av vår investeringsbeslutsprocess. Arbetet styrs utifrån våra placeringskriterier, våra principer för aktieägarengagemang samt ägarpolicy. De bindande delarna i strategin som används för att välja investeringar som uppnår de miljörelaterade och sociala egenskaperna utgörs av våra utslutande och påverkande placeringskriterier. Mer information om Folskams placeringskriterier finns under rubriken " *Vilka miljörelaterade och sociala egenskaper främjas av denna finansiella produkt*".

● ***Vad är policyn för att bedöma praxis för god styrning i investeringsobjekten?***

Folskams policy för att bedöma praxis för god styrning i bolagen som produkten investerar i baserar sig på ägarpolicy som grundar sig på FN:s Global Compact samt OECD:s riktlinjer för multinationella företag. Här ingår exempelvis frågor som rör styrelsens sammansättning och arvoden till styrelse och ledande befattningshavare.

Mot bakgrund av ovan analyserar vi våra innehav i form av aktier, företagsobligationer och alternativa investeringar (t.ex onoterade aktier) för att säkerställa att de följer praxis för god styrning. Vi mäter även överträdelser av dessa två ramverk respektive avsaknad av efterlevnadsmekanismer. Vidare bedriver vi ett aktivt påverkansarbete i dessa innehav för att på så vis säkra en god bolagsstyrning.

Folskams ägarpolicy säger bland annat att vår ägarstyrning i svenska bolag i huvudsak ska baseras på vad som föreskrivs i Svensk Kod för Bolagsstyrning (Koden). Syftet med Koden är att stärka förtroendet för de svenska börsbolagen genom att främja en positiv utveckling av bolagsstyrningen i dessa bolag. Koden kompletterar lagstiftning och andra regler genom att ange en norm för god bolagsstyrning på en högre ambitionsnivå. För utländska bolag ska Folksam utgå från de tankar och resonemang som ligger bakom Koden, om det inte finns skäl att göra nationella avvikelser i linje med god sed inom bolagsstyrning.

Sammantaget bidrar vår ägarpolicy, påverkande kriterier samt övergripande påverkansarbete inom detta område till att säkra att de ovan angivna innehaven i produkten följer praxis för god bolagsstyrning.

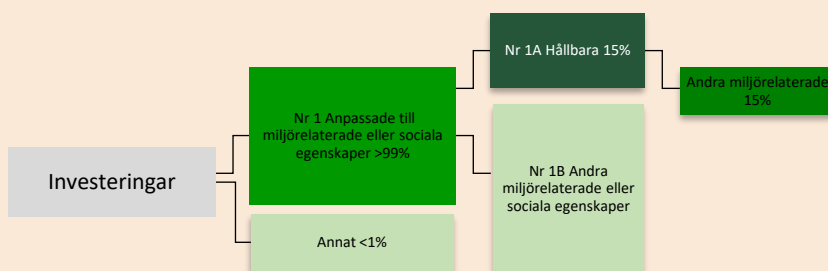
Praxis för god styrning omfattar sunda förvaltningsstrukturer, förhållandet mellan anställda, personalersättning och efterlevnad av skatteregler.

Vilken tillgångsallokering är planerad för den finansiella produkten?

Produkten investerar i aktier, räntebärande instrument, direktägda fastigheter samt alternativa investeringar.

Tillgångsallokeringsring beskriver andelen investeringar i specifika tillgångar.

Nr 1 Anpassade till miljörelaterade eller sociala egenskaper omfattar den finansiella produkts investeringar som används för att uppnå de miljörelaterade eller sociala egenskaper som främjas av den finansiella produkten.

Nr 2 Annat omfattar den finansiella produkts återstående investeringar som varken är anpassade till de miljörelaterade eller sociala egenskaperna eller anses som hållbara investeringar.

Kategorin **Nr 1 Anpassade till miljörelaterade eller sociala egenskaper** omfattar:

-Underkategorin **Nr 1A Hållbara** omfattar utlovade miniminivån hållbara investeringar med miljömål eller sociala mål.

-Underkategorin **Nr 1B Andra miljörelaterade eller sociala egenskaper** omfattar investeringar anpassade till de miljörelaterade eller sociala egenskaper som inte anses vara hållbara investeringar

Produkten har en minimiandel på >99% av investeringar som används för att uppfylla de miljörelaterade och sociala egenskaperna som främjas av produkten.

För att uppfylla EU-taxonomin omfattar kriterierna för **fossilgas** begränsningar av utsläpp och övergång till förnybar energi eller koldioxidmåla bränslen senast i slutet av 2035. När det gäller **kärnenergi** inkluderar kriterierna omfattande säkerhets- och avfallshanteringsregler. **Möjliggörande verksamheter** gör det direkt möjligt för andra verksamheter att bidra väsentligt till ett miljömål. **Omställningsverksamheter** är verksamheter som det ännu inte finns koldioxidmåla alternativ tillgängliga för och som bland annat har växthusgasutsläpp på nivåer som motsvarar bästa prestanda.

Taxonomiförenliga verksamheter uttrycks som en andel av följande:

- **omsättning**, vilket återspeglar andelen av intäkterna från investeringsobjektens gröna verksamheter
- **kapitalutgifter**, som visar de gröna investeringar som gjorts av investeringsobjekten, t.ex. för en omställning till en grön ekonomi
- **driftsutgifter**, som återspeglar investeringsobjektens gröna operativa verksamheter.

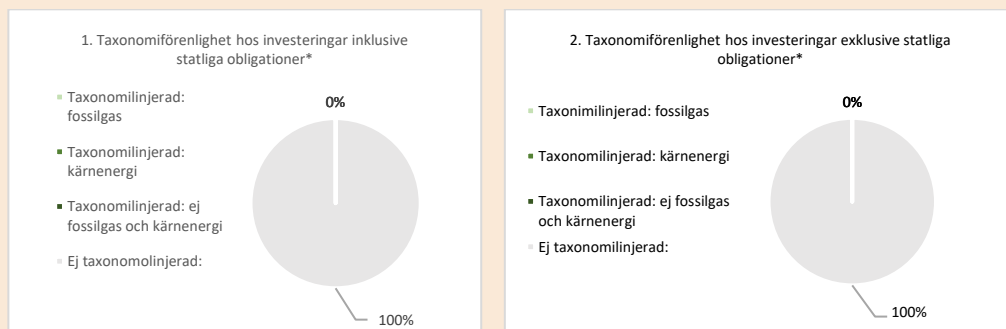
Till vilken lägsta nivå är de hållbara investeringarna med ett miljömål förenliga med kraven i EU-taxonomin?

Produkten åtar sig för närvarande inte att göra några investeringar som är taxonomiförenliga. Produkten har därför ingen minimiandel hållbara investeringar i ekonomiska verksamheter som anses vara miljömässigt hållbara enligt EU-taxonomin.

● **Investerar den finansiella produkten i fossilgas och/eller kärnenergirelaterad verksamhet som uppfyller EU-taxonomin?¹**

- Ja:
- I fossilgas I kärnenergi
- Nej

De två diagrammen nedan visar i grönt minimiprocentandelen investeringar som är förenliga med EU-taxonomin. Eftersom det inte finns någon lämplig metodik för att avgöra hur taxonomianpassade statliga obligationer är, visar den första grafen taxonomianpassningen med avseende på alla den finansiella produktens investeringar, inklusive statliga obligationer, medan den andra grafen visar taxonomianpassningen endast med avseende på de investeringar för den finansiella produkten som inte är statliga obligationer.*

* I dessa grafer avses med "statliga obligationer" samtliga exponeringar i statspapper

● **Vilken är minimiandelen investeringar i omställningsverksamheter och möjliggörande verksamheter?**

Produkten åtar sig för närvarande inte heller att göra några taxonomiförenliga investeringar i omställningsverksamheter och möjliggörande verksamheter.

Fossilgas och/eller kärnenergirelaterad verksamhet kommer endast att uppfylla EU-taxonomin om den bidrar till att begränsa klimatförändringarna, "begränsning av klimatförändringarna", och inte orsaka betydande skada för något av målen i EU-taxonomin – se förklarande anmärkning i vänstra marginalen. De fullständiga kriterierna för ekonomisk verksamhet för fossilgas och kärnenergi som uppfyller EU-taxonomin fastställs i kommissionens delegerade förordning (EU) 2022/1214.

är hållbara investeringar med ett miljömål som **inte beaktar kriterierna** för miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter enligt EU-taxonomin.

Vilken är minimiandelen hållbara investeringar med ett miljömål som inte är förenliga med EU-taxonomin?

Produkten har en minimiandel hållbara investeringar med miljömål på 15%, som inte är förenliga med EU-taxonomin.

Produkten investerar för närvarande inte i några hållbara investeringar som är förenliga med EU-taxonomin och har därför inte någon miniminadel av sådana investeringar. Skälet till att produkten för närvarande inte investerar i hållbara investeringar som är taxonomiförenliga är följande:

Som en av medgrundarna till UN Convened Net Zero Asset Owner Alliance (AOA) är vårt långsiktiga klimatmål för produkten att investeringarna i vår traditionella förvaltning, som försäkringen ingår i, ska visa nettonoll utsläpp av växthusgaser senast 2050 – det vill säga i linje med målen i Parisavtalet. Detta innefattar samtliga tillgångsslag som produkten investerar i, det vill säga aktier, räntebärande instrument, direktägda fastigheter samt alternativa investeringar.

Syftet med alliansen är att åstadkomma en verklig, positiv förändring bland företagen i världsekonomin. Därför ligger Folksamns fokus på att försöka påverka befintliga investeringar att ta ett större ansvar i klimatomställningen, snarare än att sälja storutsläppare för att snabbare nå slutmålet för våra investeringar. Klimatomställningen och skiftet mot en nettonollekonomi är ingenting som görs över en natt. Folksam förvaltar en bred placeringsportfölj, vilket ger oss exponering mot tillgångar som ännu inte är taxonomiförenliga. Därför är vår inställning att just påverkansarbete är så viktigt. Vår ambition om att åstadkomma positiv förändring i realekonomin gör att investeringarnas taxonomiförenlighet just nu är förhållandevis låg. De speglar hur verkligheten ser ut just nu. Rimligen kommer nivån successivt att öka i takt med att vi fortsätter vårt arbete mot nettonollutsläpp till 2050.

Vilka investeringar är inkluderade i "Nr 2 Annat", vad är deras syfte och finns det några miljörelaterade eller sociala minimiskyddsåtgärder?

Inom kategorin "annat" ryms handel i olika derivatinstrument. Denna typ av handel bedriver Folksam på ett så kostnadseffektivt sätt som möjligt, för att hantera investeringarnas kortsiktiga riskexponering. Handeln utgör en begränsad del och ger Folksam ingen direkt exponering mot de underliggande tillgångarna i instrumenten. Detta i kombination med att instrumenten handlas under begränsade tidsperioder har gjort att Folksam inte särskilt beaktar några miljörelaterade eller sociala minimiskyddsåtgärder för denna typ av handel.

Var kan jag hitta mer produktspecifik information på nätet?

Mer produktspecifik information finns på webbplatsen:

<https://www.folksam.se/om-oss/vart-hallbarhetsarbete/ansvarsfull-kapitalforvaltning/hallbarhetsrelaterade-upplysningar-for-traditionell-forsakring/index.html>